

ВЛАДИМИР ПОПОВИЋ
(1923-1996)

На самом измаку 1996. године, 26. децембра, угасио се живот Владимира Н. Поповића, дугогодишњег друштвено-политичког и уопште јавног радника који је током неколике деценије послје Другог свјетског рата оставио упечатљив траг и у развоју образовања и културе у Црној Гори. Отишао је Туша - како су га присно звали сви његови пријатељи, сарадници и поштоваоци - управо онако тихо како је и живео, подносећи своју болест са истом оном мирноћом и стрпљивошћу која га је одликовала као човјека и посленика на разним одговорним друштвеним функцијама које је обављао.

Владимир Н. Поповић припадао је оној генерацији црногорске омладине којој је судбина одредила да стасава у стравичном вртлогу Другог свјетског рата, али која је имала одлучност и храброст да се са свим својим младалачким заносом определијели за циљеве НОБ-а и Револуције. Рођен је у Брчелима (Црмница) 1923. године. Основну школу и нижу гимназију завршио је у Бару, а Вишу гимназију на Цетињу. Послије Другог свјетског рата завршио је Вишу педагошку школу на Цетињу, а затим наставио студије на Филозофском факултету. Био је учесник НОР-а од 1941, а члан Комунистичке партије од 1944. године. Учествовао је активно у илегалном политичком раду на окупираној територији, због чега је био хапшен и једно вријеме провео у италијанском логору у Скадру, а по изласку из логора радио је у органима народне власти и политичких организација на слободној територији. Послије рата радио је извјесно вријеме као наставник у Средњој политичкој школи при Централном комитету КП Црне Горе која је основана 1948. на Цетињу ради убрзаног припремања кадрова за рад у политичким организацијама, привреди и друштвеним дјелатностима, који су недостајали и који се нијесу могли тако брзо добити редовним школовањем у постојећем редовном школском систему - како су налагали амбициозни планови послјератне обнове и изградње земље. Касније (1952), прешао је на рад у Редакцији листа "Побједа", гдје је прво био један од уредника, а затим и главни и одговорни уредник - до 1960. године. Потом је у Централном комитету ЦК Црне Горе радио краће ври-

јеме као политички радник, да би 1961. године био именован за секретара Секретаријата Савјета за просвјету Црне Горе, као највишег самоуправног тијела у овој области у Републици, које је истовремено вршило и одређене функције републичког органа управе, а када је извршена реорганизација државне управе и умјесто Савјета за просвјету успостављен Републички секретаријат за образовање, културу и науку (1962) као републички орган управе са наглашенијим управним овлашћењима, Поповић је именован за првог републичког секретара у овој области, и ову дужност је обављао до истека мандата (1965). За републичког секретара за образовање, културу и науку именован је, по други пут, 1970. године и ову дужност обављао је четири наредне године, послје чега је, до 1978. године, био генерални директор Радио-телевизије Црне Горе, а онда делегат у Скупштини Црне Горе и предсједник скупштинске комисије за информисање. Пред крај радног вијека био је члан Предсједништва, а у једном, тада једногодишњем мандату, предсједник Републичке конференције ССРН, и са те дужности се пензионисао. Упоредо са својим редовним дужностима обављао је и низ других значајних друштвених функција, међу осталим и предсједника Педагошког савјета Црне Горе и предсједника Културно-просвјетне заједнице Црне Горе.

Поповић је био на челу управе у области просвјете, културе и науке у Црној Гори у вријеме испуњено противрјечностима карактеристичним за то доба, трагањима и лутањима, помацама, узмицањима и лавирањима у настојањима да се самоуправљање уведе и у државну управу, која се, тако, нашла разапета између класичних дужности да штити законитост и нових обавеза да се повинује одлукама разних самоуправних структура које су се често сукобљавале са законом. Али ово је, истовремено, био и период експанзије, организационог стабилизовања и материјалног консолидовања школства и институција културе и науке, што је било омогућено релативно повољним економским кретањима у Републици и земљи крајем шездесетих и током осамдесетих година. Посебно је тада био запажен успон високог школства, што ће убрзо резултирати оснивањем универзитета. У овом периоду донесен је већи број закона и подзаконских аката којима су регулисани све сложенији односи у овим дјелатностима, а међу њима и први посебан закон о просвјетној инспекцији, чиме је учињен покушај да се осигура непосреднија контрола законитости у раду просвјетних органа и установа и, у вези са тим, какав такав увид у мноштво самоуправних општих аката, које је, иначе, било тешко и пратити а камоли процјењивати њихову (не)сагласност са Законом.

У таквим околностима Поповић је испољио своје завидне интелектуалне и организационе способности. Човјек богатог животног и политичког искуства, по природи стрпљив, сабран и демократски настројен и

досљедан, умио је да на заједничким пословима оствари присну сарадњу са посленицима у области просвјете, културе и науке, тада већ осамостаљеним и моћним самоуправним интересним заједницама и другим организацијама и институцијама сложеног механизма самоуправљања, и да са својственом му вјештином и лакоћом утиче на препознавање заједничког у мноштву често супростављених појединачних, парцијалних групних и локалних интереса.

Владимир Н. Поповић био је један од оних људи за које се, с правом, каже да су имали истанчан политички нерв оплемењен маниром културног понашања. - Господин Туша - говорило се за њега често, кад овај атрибут није био у употреби. Због свега тога уживао је лијеп углед у просвјетно-културној јавности Црне Горе и уважавање свих који су га ближе познавали.

Владимир Н. Поповић се бавио и новинарством и публицистиком. Он је, осим осталог, један од коаутора монографије *Црна Гора* која је, у издању *Књижевних новина*, штампана 1976. године. Сарађивао је и с овим *Записима*. За свој богат и плодан рад добио је већи број државних и друштвених одликовања и других јавних признања.

В. Цвијовић